

**De Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10:1 van de Wet Verplichte GGZ,
werkzaam ten behoeve van de Stichting GGzE te Eindhoven,**

is inzake de klacht 2021/066 van:

De heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, de afdeling Volte 1A, onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 14 december 2021 een klaagschrift, gedateerd 29 november 2021 van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich voor het opstellen van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon.

Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager eveneens bijgestaan door mevrouw XXXX.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen de heer XXXX, Verpleegkundig specialist GGZ en zorgverantwoordelijke van klager.

De klachtencommissie ontving op 20 december 2021 een verweerschrift, gedateerd eveneens op 20 december 2021. Verweerder heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift en bij de mondelinge behandeling van de klacht laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

Tevens was de bij de behandeling van klager betrokken psychiater, mevrouw XXXX, bij de mondelinge behandeling van de klacht aanwezig.

De klachtencommissie werd op 22 december 2021 door mevrouw XXXX ervan op de hoogte gebracht dat verweerder en zij bij de voorbereiding van de behandeling van de klacht op 23 december 2021 hadden vastgesteld dat in de aan klager overhandigde “beslissing verplichte zorg 9:6 lid 1, 2 en 7 Wvvgz”, waar de klacht op is gebaseerd, fouten waren geslopen voor wat betreft de data die daarin werden vermeld. Deze constatering was voor verweerder aanleiding om zijn beslissing van 3 november 2021 in te trekken. Vervolgens heeft verweerder een nieuwe beslissing genomen om aan klager een kamerprogramma op te leggen. Naar aanleiding van deze nieuwe beslissing is aan klager een nieuw formulier “beslissing verplichte zorg 9:6 lid 1, 2 en 7 Wvvgz” uitgereikt. Inhoudelijk was de nieuwe beslissing gelijk aan de eerdere beslissing om aan klager een kamerprogramma op te leggen.

De klachtencommissie heeft daarop contact opgenomen met de Patiëntenvertrouwenspersoon om aan haar deze ontwikkeling te laten weten. Mevrouw XXXX gaf aan dat zij aan klager zou voorstellen om de behandeling van zijn klacht te laten doorgaan, omdat door de nieuwe beslissing in feite niets voor klager was veranderd. Een verder uitstel van de behandeling van zijn klacht zou bij klager waarschijnlijk op onbegrip stuiten en zijn gevoel dat hij onrechtvaardig wordt behandeld versterken. Een uitstel van de behandeling van de klacht was daarom niet in het belang van klager. De klachtencommissie heeft zich naar aanleiding van deze mededeling van mevrouw XXXX op het standpunt gesteld dat de behandeling van de klacht in principe door zou kunnen gaan omdat verweerder daardoor niet benadeeld zou worden ten aanzien van het voeren van inhoudelijk verweer. Wel achtte de klachtencommissie het noodzakelijk dat klager zou instemmen met de behandeling van zijn klacht in het kader van de nieuwe beslissing. Aan het begin van de mondelinge behandeling van de klacht heeft klager aangegeven dat hij zijn klacht behandeld wilde zien, met dien verstande dat die nu werd geplaatst tegen de achtergrond van de op 22 december 2021 genomen beslissing om hem een kamerprogramma op te leggen en van de aan hem overhandigde “beslissing verplichte zorg 9:6 lid 1, 2 en 7 Wvvgz”.

Daarop heeft de klachtencommissie besloten om de klacht te behandelen.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klager en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 23 december 2021.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. De klachten

De klacht van klager richt zich kennelijk op de beslissing van 22 december 2021 om klager langdurig en voor onbepaalde tijd in de High Care te laten verblijven.

3. De bevoegdheid van de klachtencommissie

De beslissing van 22 december 2021 om klager langdurig in de High Care te laten verblijven werd genomen op grond van artikel 9:6 Wvvgz.

Artikel 10:3 Wvvgz geeft aan dat een klacht ingediend kan worden bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van artikel 9:6 Wvvgz. Dat betekent dat de klachtencommissie zich bevoegd acht om de klacht van klager te beoordelen.

4. Standpunt van de klager

Klager klaagt over de beslissing om hem verplichte zorg te verlenen door hem langdurig in de high care te laten verblijven. Deze beslissing is genomen op basis van artikel 9:6 Wvvgz. Op 22 december 2021 is een nieuwe beslissing genomen om klager in de High Care te laten verblijven totdat hij wordt overgeplaatst naar een beschermende woonvorm.

Klager wil niet in de high care verblijven. Hij wil weer onderdeel van de patiëntengroep van zijn afdeling zijn.

Een verlofaanvraag wordt pas op 24 december 2021 opgestuurd naar het Ministerie van Justitie en Veiligheid in Den Haag. Dat betekent dat klager misschien nog maanden in de High Care moet verblijven. Klager ervaart de High Care als een hok, waar hij nauwelijks iemand ziet of spreekt. Het duurt klager allemaal veel te lang. Hij kan niet langer tegen de eenzaamheid. Als klager tijdens de feestdagen in de High Care moet verblijven, zit hij alleen. Hij ziet dan helemaal weinig mensen, want er zijn dan weinig of geen blokken.

Klager voelt zich onrechtvaardig behandeld als er wordt gesteld dat hij de oorzaak is van de onrust op de afdeling. In de ogen van klager dragen de andere patiënten daar even goed aan bij. Maar klager is degene die wordt aangewezen als de "schuldige" met als gevolg dat hij nu in een kamerprogramma zit.

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Ook verzoekt klager de klachtencommissie, als die zijn klacht gegrond verklaart, om hem een schadevergoeding toe te kennen.

5. Standpunt van de verweerder

De klacht betreft kennelijk de beslissing van 4 november 2021 om klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van een verblijf in de High Care.

Klager geeft in zijn klaagschrift aan dat hij niet in de High Care wil blijven maar weer onderdeel van de groep wil uitmaken. Tevens geeft klager aan dat hij, als hij tot aan een overplaatsing in de High Care moet verblijven nauwelijks iemand ziet of spreekt. Het duurt klager allemaal veel te lang. Klager kan niet tegen die eenzaamheid. Er zijn weinig of geen blokken en klager vreest met de feestdagen alleen te zitten.

Verweerder schetst de volgende gang van zaken.

Klager is na een incident op 25 augustus 2021, waarbij hij een medecliënt en groepsleider ernstig heeft bedreigd, gesepareerd. Vervolgens is er afgeschaald naar een verblijf in de High Care. Voorafgaand aan het incident werd klager al geruime tijd vanuit een gestructureerd kamerprogramma begeleid om zo te voorkomen dat klager overprikkeld raakt of in conflict komt met medecliënten. Elke afschaling heeft geresulteerd in nieuwe incidenten. Het is tot op heden niet gelukt om klager volledig op de groep te laten zonder beperkingen. Keer op keer loopt de spanning op en reageert klager agressief op sociale prikkels waardoor medecliënten de nabijheid van klager gaan vermijden of waarbij klager het risico loopt om agressie over zichzelf af te roepen. Het team is constant bezig met het afwegen van de mogelijkheden om klager meer vrijheden te geven zonder dat er direct problemen ontstaan. Bovenstaand beschreven gedrag van klager, met alle gevolgen van dien, is ook op 31 augustus 2021 multidisciplinair besproken.

Van de verschillende incidenten die hebben plaatsgevonden in het afgelopen half jaar zijn van twee incidenten een melding bijzonder voorval gedaan bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid, die van invloed zijn op niet toekennen van verloven. Momenteel wordt met klager een overplaatsing naar een Beschermende Woonvorm voorbereid waarvoor het belangrijk is dat incidenten nu uitblijven omdat voor de overplaatsing toestemming nodig is voor een transmuraal- en onbegeleid verlot.

Op 21 oktober 2021 heeft een klachtzitting plaatsgevonden over een klacht van klager over het separeren en zijn verblijf in de High Care voor onbepaalde tijd. De klachtencommissie heeft geoordeeld dat de klacht over separatie ongegrond was. De klacht over het langdurig en voor onbepaalde tijd moeten verblijven in de High Care werd door de klachtencommissie gegrond verklaard. De reden daarvoor was het ontbreken van een beschrijving in het zorgplan ten aanzien van het verblijf in de High Care, zodat dat een behandelinhoudelijke grondslag heeft.

Op 3 november 2021 heeft overleg plaatsgevonden met de geneesheer-directeur waarin is besloten dat de inhoudelijke gronden van het verblijf in de High Care onveranderd zijn gebleven. Hierop is een aanpassing op het zorgplan tot stand gekomen. Deze aanpassing is met klager besproken. Klager heeft niet ingestemd met het aangepaste zorgplan waarop het verblijf in de High Care is gecontinueerd als verplichte zorg.

Verweerder gaat er van uit dat hij hiermee een goed beeld geeft van de ingewikkelde situatie met klager, waarbij hij aan de ene kant beschermd moet worden tegen zichzelf om te voorkomen dat hij agressie over zichzelf afroept jegens medecliënten en anderzijds omdat klager met zijn gedrag de voortgang van zijn behandeling en begeleiding in de weg staat door zelf agressief te reageren jegens medecliënten en door incidenten te veroorzaken.

Verweerder hoopt dan ook dat met deze, zo min mogelijk beperkende zorg, klager geen incidenten veroorzaakt en dat klager straks kan worden overgeplaatst naar een vervolgplek zodat klager verder komt in zijn behandeling. Verweerder probeert het verblijf van klager in de High Care zo humaan mogelijk te laten zijn binnen de mogelijkheden die er zijn. Zo heeft klager een dagprogramma met regelmatige contactmomenten en kan hij zijn therapie-/activiteitenprogramma blijven volgen. Ook kan klager binnen de opengestelde tijden van de tuin hier op eigen gelegenheid gebruik van maken. Daarnaast beschikt klager over zijn eigen spullen zodat de High Care net zo kan worden ingericht als een reguliere kamer waarbij hij over zijn eigen rookwaar mag beschikken en toegang heeft tot de luchtruimte. Voor de periode tijdens de feestdagen zal het activiteitenprogramma inderdaad niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Getracht zal worden om dat zodanig voor klager op te vangen dat hij voldoende contact heeft met de begeleiding. Verweerder is dan ook van mening dat er geen minder ingrijpende vorm van verplichte zorg mogelijk is dan nu wordt verleend.

Verweerder is van mening dat is voldaan aan de vereisten van artikel 9:6 Wvvgz, waarbij overleg met de psychiater heeft plaatsgevonden, de wilsbekwaamheid is getoetst en een gemotiveerde beslissing op schrift aan klager is uitgereikt.

Verweerder is van mening dat hij gelet op de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en doelmatigheid juist heeft gehandeld.

Ten overvloede wil verweerder benadrukken dat éénieder een groot belang heeft bij het uitblijven van incidenten. Dit zodat klager via een onconventionele weg binnen het kader van TBS-dwangverpleging kan toewerken van een niveau-3-beveiligingsniveau naar een Beschermende Woonvorm.

Het verblijf in de High Care draagt daar in grote mate aan bij omdat grote incidenten tot op heden uitblijven en eventuele oplopende spanning niet leiden tot escalatie.

Wanneer klager weer terug moet op de groep zal het scenario van incidenten zich naar alle waarschijnlijkheid herhalen en zal dit de mogelijkheid voor klager om over te worden geplaatst naar een andere woonvorm beletten.

Ten aanzien van de aard van de woonvorm waarvoor klager zal worden aangemeld, merkte verweerder op dat deze woonvorm onderdeel is van De Rooyse Wissel en dat deze woonvorm niet van klager verlangt dat hij in een groep medebewoners verblijft. Het verblijf in een kamerprogramma in de High Care sluit aan bij en op de manier waarop klager in de beschermende woonvorm zal verblijven. Er heeft inmiddels al een oriënterend gesprek plaatsgevonden met De Rooyse Wissel over de mogelijkheden van plaatsing van klager. De Rooyse Wissel is in principe bereid om klager een plaats te geven. Klager kan echter nog niet formeel worden aangemeld en op de wachtlijst worden geplaatst, zolang de verlofaanvraag van klager niet is goedgekeurd door het Ministerie van Justitie.

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klacht van klager ongegrond te verklaren.

6. Beoordeling van de klacht

Voordat de klachtencommissie over gaat tot de beoordeling van deze klacht, wil zij memoreren dat zij reeds eerder een klacht van klager heeft behandeld over zijn verblijf in de High Care. Het is de klachtencommissie gebleken dat de besluitvorming daarover toen niet vlekkeloos is verlopen. Zo zeer zelfs dat de klacht daarom gegrond moest worden verklaard. Ook nu is de besluitvorming weer niet vlekkeloos verlopen. Als verweerder zich niet had gerealiseerd dat het door hem uitgereikte formulier voor wat betreft de data die daarin werden vermeld ondeugdelijk waren, dan zou de klachtencommissie de klacht om die reden alleen al gegrond hebben moeten verklaren. De klachtencommissie heeft zich bij de mondelinge behandeling van deze klacht niet aan de indruk kunnen onttrekken dat deze hele gang van zaken er onnodig toe heeft bijgedragen dat bij klager verwarring is ontstaan over waar hij aan toe was en aan zijn gevoel dat hij onrechtvaardig is behandeld. Verweerder had dit kunnen voorkomen door bij zijn beslissingen ten aanzien van klager iets langer stil te staan bij de in de Wvvgz voorgeschreven stappen, zowel de formele stappen, als de behandelinhoudelijke stappen, en deze stappen ook nauwkeuriger te documenteren in de daarvoor voorgeschreven formulieren.

Het is volstrekt duidelijk dat klager niet instemt met zijn verblijf in de High Care. De klacht van klager zal daarom door de klachtencommissie worden beoordeeld als een klacht over een beslissing om op hem dwangbehandeling toe te passen, dus als een beslissing als bedoeld in artikel 9:6 Wvvgz. Door verweerder is de beslissing ook als zodanig beschouwd en zo is dat ook aan klager door middel van het aan hem overhandigde formulier bekend gemaakt.

Dat betekent dat de klachtencommissie de beslissing van 22 december 2021 om klager te separeren en de latere beslissing om klager voor onbepaalde tijd in de High Care te laten verblijven zal toetsen aan hetgeen in artikel 9:6 Wvvgz wordt voorgeschreven. In het eerste lid van dit artikel wordt aangegeven dat dwangbehandeling alleen mag plaatsvinden indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 9:5, onderdelen b en c.

In artikel 9:5 Wvvgz wordt het volgende aangegeven.

Behandeling van een betrokkene vindt slechts plaats:

- a. Voor zover deze is voorzien in het zorgplan,
- b. Indien het overleg over het zorgplan tot overeenstemming heeft geleid, en
- c. Indien betrokkene of de vertegenwoordiger zich niet tegen de behandeling verzet.

De klachtencommissie zal nu nagaan of separatie en langdurige plaatsing in de High Care is voorzien in het zorgplan van klager.

Aan de klachtencommissie is een zorgplan overgelegd. Uit de aan de klachtencommissie overgelegde stukken blijkt dat het zorgplan met klager is besproken. In het zorgplan is opgenomen dat klager in een kamerprogramma in de High Care moet verblijven.

Het is volstrekt duidelijk dat klager niet heeft ingestemd met dit deel van het zorgplan en zich ook verzet tegen de uitvoering daarvan. Er is bij klager sprake van aanhoudend verzet tegen de hem opgelegde vrijheidsbeperkingen, hetgeen onder meer blijkt uit de klachten die klager daarover heeft ingediend bij de klachtencommissie.

Een verblijf van een patiënt van bijna drie maanden in de High Care kan in de ogen van de klachtencommissie niet zonder dat daar een behandelinhoudelijke basis aan wordt gegeven. Deze behandelinhoudelijke grondslag is opgenomen in het zorgplan van klager.

Door verweerder is voldoende duidelijk gemaakt dat de dwangbehandeling volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van klager binnen de afdeling doet veroorzaken af te wenden. Aan de duur van een dwangbehandeling om deze reden wordt door de Wvvggz geen termijn gesteld.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de dwangbehandeling plaats vindt krachtens een schriftelijke en gemotiveerde beslissing van de zorgverantwoordelijke van klager. Aan deze verplichting wordt voldaan door het formulier “ Beslissing Verplichte zorg 9:6 lid 1, 2 en 7 Wvvggz” van 22 december 2021.

Verder wordt in artikel 9:6 lid 3 aangegeven dat op de dwangbehandeling artikel 8:9 Wvvggz van overeenkomstige toepassing is.

In lid 1 van artikel 8:9 Wvvggz is vastgelegd dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt dan nadat hij:

- a. Zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de zorgverantwoordelijke met grote regelmaat de gezondheidstoestand van klager heeft beoordeeld en laatstelijk op 22 december 2021.

- b. Met klager overleg heeft gevoerd over de voorgenomen beslissing.
Uit de overgelegde stukken blijkt dat de zorgverantwoordelijke met regelmaat met klager de noodzaak van de gedwongen uitvoering van het kamerprogramma heeft besproken.
- c. Voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur,

De zorgverantwoordelijke is geen psychiater. De klachtencommissie heeft kunnen vaststellen dat de zorgverantwoordelijke regelmatig overleg heeft gehad met de bij de behandeling van klager betrokken psychiater en dat zij al eerder overeenstemming hadden bereikt over de noodzaak om klager in een kamerprogramma in de High Care te laten verblijven. De psychiater heeft dit ook nog eens bij de mondelinge behandeling van de klacht tegenover de klachtencommissie verklaard. Zij gaf aan dat het kamerprogramma ook in haar visie de enige manier is om te bewerken dat klager kan worden overgeplaatst naar een voor hem geschikte beschermende woonvorm.

De klachtencommissie komt daarmee tot het oordeel dat de besluitvorming over de dwangbehandeling van klager in de vorm van een kamerprogramma met verblijf in de High Care voldoet aan het bepaalde in artikel 8:9 Wvvgz.

De klachtencommissie zal nu nagaan of door de zorgverantwoordelijke voldoende acht is geslagen op de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid.

Doelmatigheid.

Een beslissing om iemand zeer langdurig in een kamerprogramma in de High Care te laten verblijven is zeer ingrijpend. De klachtencommissie kan zich goed voorstellen dat dit voor klager een moeilijk te verdragen situatie is. Daarom heeft de klachtencommissie nadrukkelijk bij verweerder de vraag aan de orde gesteld of dit verblijf klager inderdaad uitzicht biedt op de overplaatsing naar en beschermende woonvorm. Door verweerder wordt erkend dat de weg die met klager wordt bewandeld om de overplaatsing te kunnen realiseren zeer ongebruikelijk is. Bij De Rooyse Wissel, waar klager naar moet worden overgeplaatst is bekend met de problematiek van klager en in het bijzonder ook met hoe moeilijk het voor klager is om in een groep te functioneren. De beschermende woonvorm biedt voldoende mogelijkheden voor klager om daar zijn plek te vinden, waardoor hij buiten een klinische setting kan verblijven. Het kamerprogramma sluit dus aan op de wijze van verblijf in de beschermende woonvorm en is daarom doelmatig.

Subsidiariteit.

De klachtencommissie is het met verweerder eens dat het gedrag van klager wanneer hij in de patiëntengroep is de oorzaak is van incidenten die noodzaken tot het doen van meldingen van bijzondere voorvallen bij het Ministerie van Justitie. Deze meldingen leiden er dan weer toe dat klager geen toestemming krijgt om met verlof te gaan. Zonder die toestemming is een overplaatsing naar de beschermende woonvorm niet mogelijk.

Alleen door klager te scheiden van de medepatiënten zijn deze incidenten te voorkomen. Daarom is er op dit moment geen andere mogelijkheden zijn om voor klager toestemming voor verlof te krijgen dan door hem in een kamerprogramma te plaatsen in de High Care.

Proportionaliteit.

De klachtencommissie is van oordeel dat het lange termijn belang van klager om een eigen plek te kunnen hebben in een beschermende woonvorm, waardoor hij niet meer in een klinische setting hoeft te verblijven, zeer zwaar weegt. Zwaarder dan het korte termijn belang van klager om niet langer in het kamerprogramma te hoeven verblijven. Daarom is het kamerprogramma in de High Care in de ogen van de klachtencommissie proportioneel.

De klachtencommissie wil hier wel opmerken dat in haar ogen op verweerder de plicht rust om het voor klager ook mogelijk te maken om het in de High Care te kunnen blijven volhouden tot de overplaatsing, bijvoorbeeld door het klager mogelijk te maken om andere of meer activiteiten, al dan niet met begeleiding, aan te bieden. Ook vindt de klachtencommissie het van belang dat verweerder, voor zover hij daar invloed op heeft, zich inspant om de overplaatsing zo snel mogelijk te realiseren. Immers, de dwangbehandeling in de vorm van het kamerprogramma in de High Care mag niet langer duren dan noodzakelijk is om het beoogde doel te bereiken.

Veiligheid.

Door klager in een kamerprogramma in de High Care te plaatsen wordt de veiligheid van klager, zijn medepatiënten van de afdeling en van de daar werkzame hulpverleners vergroot.

De klachtencommissie komt daarmee tot het oordeel dat verweerder bij het nemen van zijn beslissing in voldoende mate acht heeft geslagen op de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid.

De klachtencommissie acht de klacht ongegrond.

7. Verzoek om schadevergoeding

De klachtencommissie wijst het verzoek van klager om hem een schadevergoeding toe te kennen af, omdat zij de klacht ongegrond heeft verklaard.

De uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van de heer XXXX

- over de beslissing om hem langdurig en voor onbepaalde tijd in de High Care te laten verblijven; **ongegrond**.

Deze beslissing werd genomen door de klachtencommissie bestaande uit mr. XXXX, voorzitter, mevrouw XXXX, psychiater en de heer XXXX, in aanwezigheid van mevrouw XXXX, plaatsvervangend secretaris van de klachtencommissie.